

2022

SANSKRIT — HONOURS

Paper : CC-8

(Indian Epigraphy, Palaeography and Chronology)

Full Marks : 65

The figures in the margin indicate full marks.

*Candidates are required to give their answers in their own words
as far as practicable.*

Section - A

(Marks : 10)

Unit - III

(Marks : 05)

1. अधोलिखितेषु यथामति प्रश्नप्रश्नाः समाधेयाः। 1×5
- (a) भारते Asiatic Society नाम प्रतिष्ठानं केन प्रतिष्ठितम्?
- (b) आङ्गलशासनकाले माद्राजसर्वकारस्य प्रथमोऽभिलेखविद् कः आसीत्?
- (c) "Indian Antiquary" इति पत्रिका कदा कदादयः प्रकाशितः?
- (d) "South Indian Inscriptions" इति पत्रिकायाः प्रथम भागः कदा प्रकाशितः?
- (e) केन विदुषा प्रथमतः आदि-ब्राह्मीलिपेः पाठोद्दारे साफल्यं प्राप्तम्?
- (f) "Indian palaeography" इति ग्रन्थस्य रचयिता कः?
- (g) भारतीय-पुरातत्त्व-सर्वेक्षणस्य (Archaeological Survey of India) प्रथमः सर्वाध्यक्षः (Director General) कः आसीत्?
- (h) 'Inscriptions of Aśoka' इति पुस्तकमाला केन प्रकाशिता?

Unit - IV

(Marks : 05)

2. निम्नलिखितेषु कस्यैकस्य टीका कार्या। 5×1
- (a) कानिहम्-महोदयः (A. Cunningham)
- (b) डि. सि. सरकारः (D. C. Sircar)
- (c) फ्लीट्महोदयः (J.F. Fleet)

Please Turn Over

Section - B

(Marks : 25)

Unit - I

(Marks : 10)

3. अधोलिखितयोः कस्यैकस्य उत्तरं दीयताम्।

- (a) अभिलेखपदस्य कोऽर्थः? भारतेतिहासचर्चायाम् अभिलेखशास्त्राध्ययनस्य प्रयोजनम् आलोच्यताम्। 3+7
- (b) भारतवर्षे लिखनचर्चायाः प्राचीनत्वविषयमवलम्ब्य नातिदीर्घः प्रबन्धो विरचनीयः। 10

Unit - II & III

(Marks : 15)

4. प्राचीनभारतस्य लिखनसामग्रीविषयम् अवलम्ब्य प्रबन्धमेकं लिख्यताम्। 10

अथवा

प्राचीनभारते ताम्रशासनानि केनोपायेन संरक्ष्यन्ते? कः आसीत् अक्षपटलिकः? अस्मिन् संरक्षणविषये तस्य का भूमिका परिलक्ष्यते? 6+1+3

5. अधोलिखितेषु यथामति पञ्चप्रश्नाः समाधेयाः। 1×5

- (a) कस्मिन् बौद्धग्रन्थे चतुःषष्टील्लिपिः उल्लिखिता?
- (b) मौर्यपतेः अशोकस्य सप्तममुख्यगिरिलेखे का लिपिः परिलक्षिता?
- (c) कुटिललिपेः नामान्तरं किम्?
- (d) भारतवर्षे प्राप्तेषु अभिलेखेषु ये प्राचीनतमाः ते कया लिप्या लिखिताः?
- (e) कस्मिन् सम्प्रदाये नन्दीनागरीलिपिः अधिकप्रचलिता आसीत्?
- (f) ब्राह्मीवर्णमालायां स्वरवर्णाः कति?
- (g) गौडी-लिपिः ब्युलरमहोदयेन केन नाम्ना अभिहितासीत्?

(3)

Section - C

(Marks : 30)

Unit - I & II

(Marks : 15)

6. (a) अधोलिखितयोः कस्यैकस्य ऐतिहासिकतात्पर्यम् आलोचनीयम्। 5×1
- (i) इह न कश्चित् जीवः आलभ्य प्रहोतव्यः।
- (ii) बहुकं हि दोसं समाजमिह पसति देवानं पियो पियदसि राजा।
- (b) निम्नलिखितेषु कस्यैकस्य टीका कार्या। 5×1
- (i) कोटविषवेसु
- (ii) महामाते
- (iii) अनुपोसथं
7. (a) अधोलिखितेषु कस्यैकस्य टीका कार्या। 5×1
- (i) यौधेयानां
- (ii) विष्णुपदगिरिः
- (iii) सुदर्शनं तडाकम्
- अथवा
- (b) अधोलिखितयोः कस्यैकस्य ऐतिहासिकतात्पर्यम् आलोचनीयम्। 5×1
- (i) प्राप्तविजयेन भ्रष्टराजप्रतिष्ठापकेन
- (ii) अपीडयित्वा करविष्टिप्रणयक्रियाभिः पौरजानपदं जनं ...

Unit - III & IV

(Marks : 15)

8. “दत्तास्य पौरुषपराक्रमदत्तशुल्का” इति कुत्र उपलभ्यते? अस्य लेखस्य प्रचारकर्तुः प्रचारकालस्य च उल्लेखं कुरु। 1+1+1+7
- “दत्ता...” इति पङ्क्तिरैतिहासिकतात्पर्यम् आलोचनीयम्।

अथवा

‘एराण’ इति स्थानस्य प्राचीनं नाम किम्? समुद्रगुप्तस्य एराणाभिलेखे तस्य कीदृश्यः कीर्तयः समुल्लिखिताः? 2+8

Please Turn Over

9. (a) अधोलिखितयोः कस्यैकस्य ऐतिहासिक तात्पर्यम् उल्लिख्यताम्। 5×1

(i) भागीरथी-पथ-पर्वत्तमान-नानाविध-नौवाटक-सम्पादित-सेतुबन्ध-निहित

(ii) मात्स्यन्यायमपोहितुं प्रकृतिभिलक्ष्म्याः करडग्राहितः श्रीगोपाल इति क्षितीश...

अथवा

(b) अधोलिखितेषु कस्यैकस्य टीका कार्या। 5×1

(i) गोपालदेवः

(ii) भूमिच्छिद्रन्यायः

(iii) विक्रमाब्दः।
